

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

57. An aliquando licitum sit se mutilare? Et an homo teneatur sibi membrum secare, si Medici judicent esse necessarium? Et an teneatur hoc permittere, si sit religiosus, & superior ei id præcipiat? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

teneri illud emere, & alibi nullum teneri quaterere civitatem salubriorem.

2. Dices, si homo, cui vna tantum dies vite superest, se ipsum occideret, peccaret lethaliter, ergo potiori iure censerebatur graue peccatum ita affligere corpus, vt vita abbrevietur per aliquot annos. Patet consequentia, quia plus temporis vite auferitur hoc modo. Respondetur concessio antecedente negando consequentiam, cuius probatio non viget: nam malitia occisionis non consistit in eo, quod vna, vel plures dies vite auferentur, sed in modo auferendi, ille enim qui iam proximus morti auferret diem vite, que illi supererat, foret absolute occisor sui, ille autem qui paulatim abbreviat vitam, non est sui occisor, sed veluti administrator & gubernator sue vite: ad gubernationem autem pertinet ita se gerere, vt vel magis, vel minus viuat, prout tempus vite nostre incertum sit, & fortasse illi, qui nunc agit annos adolescentie & robustissimus est, exiguum tempus superstit, non est censendus sibi inimicus, aut contra rationem agens, si vt carnem spiritui subiciat, se exerceat in operibus que alioqui minus accommodata videntur vite conseruationi. Hec omnia Granado. Sed in hoc optimum consilium erit, nihil facere sine consilio prudentis Confessorij, & Superioris.

RESOL. LIV.

An quis teneatur sub mortali non bibere aquam vel vinum niue refrigeratum, quia exinde prouidentur Medici, quod citius moriatur? Ex p. 5. tr. 4. Res. 27.

§. 1. AD hoc dubium negatiue responder Martinus Botacina in editionibus nouiss. rom. 2. de controuersis. lib. 3. q. 7. vlt. sect. 1. p. 107. n. 9. vbi sic ait. Nonnulli Doctores, quibus adhaeret Rodriguez de perfectione status religiosi, eos a mortali exculant, qui niuem ad tollendum vini calorem adhibent, etiam si inde prouideant fore vt citius pereant, hanc enim videtur leuis & indirecta cooperatio ad mortem. Ita ille vide infra.

RESOL. LV.

An ad evitanda mala temporalia, aegritudinem, inuermam afflictionem, pauperiam, &c. liceat mortem exoptare? Ex p. 3. tract. 14. & Misc. 2. Res. 92.

§. 1. CASus est frequentissimus, & Nauarrus in Man. cap. 15. n. 15. cum Abulensi quest. 4. in c. 19. lib. 3. Regum. putant esse peccatum mortale, quia homo non est dominus vite sue, deinde timiditatis, aut pusillanimitatis vitium est velle carere magno bono temporali, quod est vita, & mori ob vitanda aliqua mala minoris momenti.

2. Sed ego puto absque peccato posse aliquem desiderare mortem, vt a magno malo temporali liberetur. Ita tenet Sanch. in select. disp. 2. n. 9. & Sotus in 4. dist. 50. q. 1. c. 1. post 5. concl. probatur exemplo Elie 3. Reg. 19. & Iona cap. 4. Deinde quis prudenter censere potest maius malum aliquam afflictionem quam mortem; non est ergo contra charitatem sibi debitam velle mori potius, quam illud pati. Et ita hanc sententiam docet etiam Iacobus Granado in 2. 2. D. Thom. controu. 3. tract. 6. disp. 2. sect. 4. num. 22. vbi optime addit: Extra casum magnae calamitatis, aut afflictionis non audeat excusare eiusmodi desiderium a culpa mortali, quia grauiter laedit charitatem sibi debitam, quia vult

primari maximo bono naturali, cuius non est dominus absque vlla causa ad cuius momenti. Sic sane qui sine necessitate sufficiente desideraret grauem infirmitatem, censerebatur grauius agere contra naturalem inclinationem, & obligationem prospiciendi bono proprio, maius autem malum est mors. Quare non est censendum desiderium mortis quidpiam indifferens quod non habeat grauem malitiam, nisi malus finis apponatur, sed potius est hoc desiderium talis naturae, vt nisi sine honesto, aut bono non leuis momenti cohonestetur, grauius malum sit, sicut est grauius malum occidere, vel infamare proximum, nisi adsint causa iustissima, quas Doctores enumerare solent. Ita Granado. Ex quibus apparet esse damnandas de mortali mulierculas, & praesertim vetulas, quae ob res minimas vociferantur, & optant sibi mortem, nisi illas excusare velimus, (& ita vt plurimum est) ex defectu aduertentiae, & deliberationis.

RESOL. LVI.

An optare mortem alicuius, vel de illa gaudere ob hereditatem habendam sit peccatum mortale?

Et an liceat matri mortem filiarum optare, eo quod ob deformitatem, vel inopiam non possit eas iuxta suum statum, & desiderium nuptui tradere, vel si de illarum causam male tractaretur a marito, &c. Ex part. 3. tr. 6. & Misc. 2. Res. 84.

§. 1. NAVARRUS in man. c. 15. n. 10. affirmatiuam sententiam docet esse communem, quia charitas obligat praesertim vitam proximi diuitiis, & emolumento temporali. At his non obstantibus nouissime Castr. Palaus in opere morali, tr. 6. disp. 34. punct. 1. n. 11. cum debita moderatione putat, aliquem posse absque peccato mortali de vita alicuius tristari, & de illius morte naturali gaudere, illamque inefficaci effectu petere, & desiderare; non quidem ex displicentia personae, sed ob aliquod temporale emolumentum inde sequutum; quia in tali casu quis non gaudet de illa morte, quatenus proximo mala est, sicutendo ibi (hoc enim esset malum) sed gaudet de illa, quatenus est causa (ui emolumenti, & secundum hanc rationem, bona esse videtur, & appetibilis. Secus vero esset, si quis vellet proximo absolute, & efficaciter mortem, quia talis voluntas peccaminosa esset, sub quocumque motiuo illam quis haberet. Igitur in isto casu desiderium, & gaudium de malo proximi, non tam est desiderium, & gaudium de malo illius, quam de bono inde sequuturo. Ergo, &c. Ita ille.

2. Hinc a fortiori infert Azorius rom. 1. lib. 3. c. 12. qu. 1. & alij, licere matri mortem filiarum optare, eo quod ob deformitatem, vel inopiam non possit eas iuxta suum desiderium nuptui tradere, vel si ob illam causam male tractaretur a marito, & Io. Sanchius in selectis, disp. 2. n. 9. asserit, licitum esse optare tibi, vel proximo mortem, ob vitandam molestam infirmitatem, mendicitatem, vitam poenalem a marito afflictam, & aliud huius generis, dummodo desideres vt a Deo infligendam, non ab homine iniuste, aut a demone; videtur etiam Emanuelem Sa ver. charit. 2. n. 8.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 6. Res. 30. vlt. & in tom. 11. tr. 7. Res. 100. §. Non deficiam & legem etiam doctrinam Res. nor. seq.

Sup. hoc in res. praeterita, & lege etiam doctrinam Res. & nor. praeterita.

RESOL. LVII.

An aliquando licitum sit se mutilare?

Et an homo teneatur pati sibi membrum secari, si Medico iudicent esse necessarium?

Et an teneatur hoc permittere, si sit Religiosus, & superior ei id praecipiat?

Et an Carthusiani teneantur in periculo mortis abstinere se ab esu carnum?

Et

Et an peccet Medicus, aut alius qui Carthusiano egrotanti, & infirio praeberet cibos ex carnibus? Et an si eat ligato, vel non ligato propriam manum vel pedem, etsi sanum abscindere, ut per fugam imminentem mortem euadat? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 32.

Sup. hoc in 64 in Ref. 69. §. Dico igitur, & in Ref. 59. inter principium & medium §. 1. a veri. & ideo & in alio §. eius not. pro doctrina huius cexius.

§. 1. R Espondeo affirmatiue, quando salus totius corporis abscissionem requirit, neque contra Sotum de Iust. lib. 5. quest. 2. artic. 1. Sayrum in Clau Regia lib. 7. cap. 9. num. 167. Salon, Aragon, & alios. Difficilen hic facio, an illa dependentia salutis totius corporis a membri detruncatione ex naturali causa proueniat, puta quia cancer membrum inuasit, aut vipera momordit, an ex violentia & voluntate alterius, aut alia causa extrinseca, puta quia tyrannus te occidet, nisi manum tibi amputes, nam etiam tunc licere existimo cum Petro Nauarra de rest. lib. 2. c. 1. n. 98. Maldero in 2. 2. tr. 3. c. 1. dub. 20. Molfesio in sum. tom. 1. tract. 11. c. 19. n. 168. & aliis. Imò ego etiam puto cum Petro Hurtado de Mendoza de spe & charitate, tom. 2. disp. 170. sect. 5. §. 126. in tali casu si, v. g. Antonius non possit se fecare, aut non audeat, posses ex eius consensu illum fecare, quia quod Antonius potest licite in se facere ad vitandam mortem, possim ego facere ex eius consensu.

2. Notandum est tamen hominem teneri permittere sibi membrum secari, si Medici id iudicent necessarium, nec magni dolores sint perferendi, si tamen ingentes, sicut cruciatus tolerandi, vt in depositione tibiae, &c. non tenetur permittere, & neque potest ad hoc cogi, etiam si esset Religiosus, & Superior id ei praecipere; & ratio est, quia nemo tenetur cum tanto cruciati vitam suam seruare. Ita Sotus & Malderus ubi supra, quibus adde Syluium in 2. 2. quest. 65. art. 1. concl. 2. Azorium tom. 3. lib. 2. cap. 3. quest. 12. & Lessium lib. 2. c. 9. dub. 14. num. 96. qui excipit vnum casum, nisi vita alicuius censetur bono communi necessaria, nunc enim ob bonum commune tenetur, & possit cogi a Republica, quod docet etiam ex multis Molfesius loco cit. n. 170.

Sup. conten- to in hoc & seq. §. in tom. 7. tr. 1. Ref. 205. Sed lege etiam ibi doctrinam ref. 204.

3. Sed hic oritur illa questio, an Carthusiani teneantur in periculo mortis abstinere ab esu carnum, Vaquez in part. 2. D. Th. disp. 163. Granado in p. 2. contr. 7. tr. 3. part. 1. disp. 8. sect. 5. n. 27. contendunt legem & consuetudinem Carthusianorum eos simpliciter obligare, ita vt non possit etiam in articulo mortis vesci carnibus, quia scilicet spectat ad magnum & publicum illius Religionis spirituale bonum, vt tanto rigore illa obseruantia vigeat. Potest autem lex humana ob commune bonum, quando opus est, obligare etiam cum dispendio vite. Facetur autem non peccare Medicum, aut alium: qui Carthusiano egrotanti & infirio praeberet cibos ex carnibus.

4. Verum ego puto Carthusianos secluso scandalo & contemptu posse in tali casu vesci carnibus, etiam si habeant alios cibos, non tamen teneri. Ita Victoria relect. de temperantia, num. 8. Lorca in part. 2. disp. 23. de leg. ad 4. exemplum. Montefinus tom. 2. in p. 2. disp. 23. q. 10. n. 177.

Sup. hoc in Ref. §. & verif. Ref. 1. huius Ref.

5. Et tandem pro coronide huius resolutionis nota quod probabiliter quoque licet ligato propriam manum, vel pedem, etsi sanum, abscindere, vt per fugam imminentem mortem euadat. Ita Sotus, Toletus, Salon. Bannes, Aragon. Valentia, licet aliqui negent. Imò probabiliter etiam non ligato, si alter violenter mortem minuetur, nisi id facias, sicut etiam erueri vnum oculum, tibi alter duos eruat, vt docet Tolet. & sequitur Lessius, licet Sotus, Bannes, Aragon, & Salon. negent. Certè quidem si illud licet, cui haec non etiam licita sint non video, vt etiam rectè dixit Sa. ver. homicidium. Ratio generalis est, quia homini vt custodi, & gubernatori suorum membrorum, licet de iis disponere pro-

vt ratio & salus totius, ad quod ordinantur, possunt. Et haec omnia docet Tannerus tom. 3. in 2. 2. disp. 4. q. 8. dub. 5. n. 100.

RESOL. LVIII.

An consentiente filio, possit illum Pater castrare, sicut vocat & canis Ecclesia deserviat? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 38.

§. 1. A Firmatiuam sententiam docet Salomius in 2. 2. tom. 1. qu. 65. art. 1. contr. 2. vbi sic aliter dicitur. Hinc sequitur licere quidem parentibus filiis, quos voce plurimum Ecclesiis profuturos sperant, amputare, vt vitilia, & efficere Eunuchos, sed ita vt fiat sine periculo vite, & de eorum consensu. Quia licet huiusmodi Eunuchi viles etiam sint bono communi Ecclesiarum, non tamen necessarii; tum etiam, quia postquam facti Eunuchi, non manet eis facultas ad quemcumque statum, cum de iure Clerici esse non possint, nec ex constitutione Sixti V. coniugati, electio autem libera est, quo fit neminem faciendum esse Eunuchum, nisi consentiat. Ita Salomius.

2. Sed illum impugnat nouissimè Tannerus in 2. 2. D. Thoma, disp. 4. qu. 8. dub. 5. nu. 101. vbi ita ait. Non desunt quidam (in quibus Salon), qui licere patribus parentibus, filios suos voce, cantuque Ecclesiae inferuituros, & in id liberè consentientes, intui boni publici castrare. Sed contrarium videtur verius, non solum ob varia animae pericula, & incommoda, quae hinc consequi solent, sed etiam quia bonum illud tantum momenti non est, vt ob id res iam per se à natura aliena suscipiatur, quando nec pro salute spirituali, aut periculo animae vitando id licitum esse constituitur infra ex sacris Canonibus; quae tamen causa alioqui multo maioris momenti videri possit. Hoc certum repugnans liberis ad hoc cogi non posse, cum libera illis manere debeat, quo ad vitam statum, electio. Ita Tannerus, qui sententiam Salonij videtur probabilem putare, cum contrariam, quam ipse tenet, veniorem tantum appelleret. Sed an ita sit, iudicent viri docti.

RESOL. LIX.

An licitum sit Parentibus castrare filios ad conferendam vocem, ipsi consentientibus, quia nemo est Dominus membrorum suorum?

Et in textu huius Resolutionis alij alij casus adducuntur, in quibus licitum erit aliquibus membrum sibi abscindere. Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 36.

§. 1. S Vpra negatiuam sententiam docui, sed post haec impressa peruenit ad manus meas Decretum, quod cisiones Morales Patris Palqualigi, qui Decret. 298. affirmatiuè sententia nominatiuè contra me adhaeret, eo quod excellentia vocis in ordine ad cantum sit magis persequenda, tum quia est perfectio boni corporalis quae pluribus membris praefertur, tum quia ratione ipsius persona redditur honorabilis etiam apud Principes, tum quia est sufficiens, vt inde acquiratur nobilitas sustentatio vite, & plus commodi ab ipsa percipiatur, quam ex eo quod quis sit habilis ad generandum. Vnde de maius bonum censendum est quod sit excellentia vocis, quam non esse castratum.

2. Sed his non obstantibus puto non esse discedendum à sententia quam docui, quia vt obseruat Ritertius in Nouellis Iustinianis, part. 12. cap. 12. num. 8. Gudelinus de iure nouissimo, lib. 5. c. 17. & alij communiter, nemo est dominus membrorum suorum, vt patet ex l. 13. lib. homo. ff. ad l. Aquil. Et licet aliquando licitum